

Gedeeltelijke werkhervatting met toestemming van de adviserende artsen bij arbeidsongeschikte gerechtigden

Regeling voor zelfstandigen
Periode 2015-2016

Inleiding	4
1° Deel: Toelatingen in het kader van artikel 23 en 23bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971	5
I. Wettelijke bepalingen vóór 1 juli 2015	6
II. Wettelijke bepalingen na 1 juli 2015	6
2° Deel: Analyse van het cijfermateriaal	7
I. Aantal arbeidsongeschikte gerechtigden die in de loop van 2015 en 2016 een gedeeltelijke activiteit hebben uitgeoefend	8
II. Aantal arbeidsongeschikte gerechtigden die een gedeeltelijke activiteit uitoefenen	8
1. Aantal toelatingen per verzekeringsinstelling	8
2. Aantal lopende toelatingen per sociale stand, per geslacht en per VI	10
3. Aantal lopende toestemmingen per leeftijdsgroep	11
4. Aantal toelatingen onderverdeeld per wettelijke basis	11
5. Aantal toelatingen verdeeld per gewest	12
6. Vergelijking toegelaten activiteiten en invaliden per ziektegroep	13
III. Intredes	15
1. Aantal intredes per VI en per leeftijdscategorie	15
2. Aantal intredes per VI en periode waarin de toelating werd gegeven	16
3. Aantal intredes per geslacht en per wettelijke basis	16
4. Aantal intredes per VI en per gewest	18
IV. Uittredes	19
1. Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit	19
2. Aantal uittredes per gewest en per periode	21
3. Duur van de toegelaten activiteit bij uittredes	22
4. Verband tussen de duur van de gedeeltelijke activiteit en de reden van uittredes	23
5. Verband tussen de wettelijke basis waarop de toelating is gestoeld en de reden van uittredes	25
6. Verband tussen het gewerkte volume en de reden van uittredes	27
7. Verband tussen de tijd die verloopt tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid tot het begin van de toelating op de reden van uittredes	29
8. Verband tussen de leeftijd op het moment van uittredes en de reden van uittredes	32

9.	Reden van uittreden per gewest	34
10.	Reden van uittreden ten opzichte van de voornaamste ziektegroepen	35
3e Deel:	Toelatingen in het kader van het vrijwilligerswerk	37
I.	De wet op het vrijwilligerswerk	38
II.	Aantal lopende toelatingen.....	38
III.	Aandeel van het vrijwilligerswerk in het totaal aantal toelatingen	39
IV.	Aantal lopende toelatingen per VI en per geslacht.....	39
V.	Aantal toelatingen voor vrijwilligers gegeven in de primaire periode of in invaliditeit onderverdeeld per gewest (situatie op 31/12).....	40
VI.	Vrijwilligers per ziekenfonds en per leeftijdsgroep	41
VII.	Duur tussen begindatum arbeidsongeschiktheid en begindatum van het vrijwilligerswerk	42
VIII.	Uitredes.....	43
1.	Aantal.....	43
2.	Reden van uitrede	43
4° deel:	Niet-toegelaten activiteit.....	45
5° Deel:	Algemeen besluit	47

Inleiding

In deze studie wordt een analyse gemaakt van de arbeidsongeschikte zelfstandigen die met toestemming van de adviserende artsen of de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit een gedeeltelijke activiteit hebben aangevat. De studie wordt uitgevoerd op de volledige populatie uitkeringsgerechtigden en heeft betrekking op de periode 2015 en 2016.

Na een periode van arbeidsongeschiktheid is het voor de meeste zelfstandigen mogelijk om zonder problemen hun vroegere werkzaamheden te hervatten. Voor een aantal onder hen is dit echter niet zo evident. Sommigen kunnen hun uitgeoefende activiteit niet onmiddellijk voor de volle honderd procent hervatten. In de Belgische ziekteverzekering wordt voor die gevallen de mogelijkheid voorzien om gedeeltelijk het werk te hervatten.

De studie heeft tot doel enig onderzoek te verrichten met betrekking tot de gedeeltelijke activiteit. In de eerste plaats worden een aantal basisgegevens geanalyseerd voor die zelfstandigen die op 31 december van de onderzochte jaren effectief een gedeeltelijke activiteit uitoefenen. Het aantal zelfstandigen die gebruik maken van de mogelijkheid om deeltijds te werken wordt per verzekeringsinstelling in kaart gebracht. Verder wordt een onderscheid gemaakt naar leeftijd, sociale stand, geslacht, wettelijke basis en gewest. Voor de toelatingen die in de periode van invaliditeit worden gegeven, wordt de link gelegd met de ziektegroepen die aan de basis liggen van de intrede in invaliditeit.

In de volgende hoofdstukken worden de intredes en de uittredes onderzocht. Bij de uittredes wordt uitgebreid stil gestaan bij de vraag hoeveel zelfstandigen na een periode van gedeeltelijke activiteit, opnieuw volledig hun zelfstandige activiteit hebben aangevat. Hierbij wordt nagegaan of de leeftijd, de sociale stand, het geslacht, de termijn die verloopt tussen het begin van de arbeidsongeschiktheid en het verlenen van een toestemming alsook het volume aan toegelaten arbeid hierop enige invloed uitoefenen.

Bestaat er met andere woorden een ideale mix van diverse variabelen die, eens aanwezig, de kans inzake werkhervatting gevoelig verhogen.

De toelatingen die werden gegeven in het kader van vrijwilligerswerk alsook de niet-toegelaten activiteit komen eveneens aan bod.

1^e Deel: Toelatingen in het kader van artikel 23 en 23bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971

I. Wettelijke bepalingen vóór 1 juli 2015

Overeenkomstig artikel 23, 23 bis en 20 bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en meewerkende echtgenoten, kan de arbeidsongeschikte erkende zelfstandige, net als in de regeling voor werknemers, mits toestemming van de adviserende arts, een gedeeltelijke activiteit aanvangen.

Artikel 23 bepaalt dat de adviserende arts voor een periode van maximaal zes maanden de toestemming kan geven om een andere zelfstandige activiteit, een activiteit als helper of gelijk welke andere beroepsactiviteit uit te oefenen. Deze periode kan maximaal met zes maanden worden verlengd.

De adviserende arts kan eveneens aan de arbeidsongeschikte zelfstandige de toestemming geven om, met het oog op re-integratie, een gedeelte van zijn oorspronkelijke zelfstandige activiteit te hervatten. De toestemming kan worden gegeven voor een duur van maximaal zes maanden, met een mogelijkheid om twee maal voor telkens zes maanden te verlengen. De toestemming kan dus in totaal maximum 18 maanden bedragen (artikel 23 bis).

De gerechtigde die arbeidsongeschikt is erkend mag, in kader van artikel 20 bis, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 ten vroegste vanaf het verstrijken van het tijdvak van primaire niet vergoedbare ongeschiktheid een deel van de zelfstandige activiteiten opnemen die hij vóór de aanvang van zijn arbeidsongeschiktheid uitoefende, mits hiervoor een toestemming werd bekomen. Deze toestemming wordt verleend door de adviserende arts indien de gerechtigde deze activiteiten hervat gedurende een tijdvak van primaire ongeschiktheid en door de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit, op voorstel van de adviserende arts, indien de gerechtigde deze activiteiten hervat gedurende een tijdvak van invaliditeit.

II. Wettelijke bepalingen na 1 juli 2015

Vanaf 1 juli 2015 is de wetgeving omtrent de toegelaten activiteit voor zelfstandigen aangepast en vereenvoudigd.

De vroegere artikelen 23 en 23 bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 worden samengevoegd tot één artikel 23.

Het nieuwe artikel 23 bepaalt dat de staat van arbeidsongeschiktheid wordt geacht behouden te blijven tijdens het tijdvak waarin de gerechtigde, na de voorafgaande toelating van de adviserende arts, **met het oog op zijn volledige re-integratie** een beroepsactiviteit hervat. De toelating van de adviserende arts mag geen betrekking hebben op een tijdvak van langer dan zes maanden. Het tijdvak waarvoor de toelating werd verleend mag op aanvraag van de gerechtigde en onder dezelfde voorwaarden door de adviserende arts door middel van een nieuwe toelating worden verlengd, zonder dat die toelating evenwel tot gevolg mag hebben dat het volledige tijdvak van de hervatting van de beroepsactiviteit erdoor op meer dan achttien maanden wordt gebracht.

Artikel 23 bis vervangt het artikel 20 bis dat werd opgeheven bij koninklijk besluit van 11.06.2015 (BS 23.06.2015). In het kader van artikel 23 bis, kan de gerechtigde die arbeidsongeschikt is erkend, na de voorafgaande toelating van de adviserende arts, een activiteit hervatten **zonder de doelstelling van een volledige re-integratie** zoals het bedoeld is in artikel 23 of als de volledige re-integratie na het uitoefenen van een toegelaten activiteit zoals bedoeld in artikel 23 mislukt is.

2e Deel: Analyse van het cijfermateriaal

I. Aantal arbeidsongeschikte gerechtigden die in de loop van 2015 en 2016 een gedeeltelijke activiteit hebben uitgeoefend

In tabel 1 worden alle arbeidsongeschikte gerechtigden opgenomen die gedurende het jaar 2015 en 2016 minimaal één dag een toegelaten activiteit hebben uitgeoefend.

Tabel 1: Uitgeoefende toelatingen per wettelijke basis						
VI	2015			2016		
	art. 23	art. 23 bis	totaal	art. 23	art. 23 bis	totaal
LCM	3.189	1.222	4.411	2.692	1.946	4.638
LNZ	287	110	397	291	107	398
NVSM	540	482	1.022	512	629	1.141
LLM	269	215	484	275	292	567
LOZ	1.428	457	1.885	1.501	551	2.052
HZIV	17	14	31	17	20	37
Totaal	5.730	2.500	8.230	5.288	3.545	8.833
				-7,71%	41,80%	7,33%

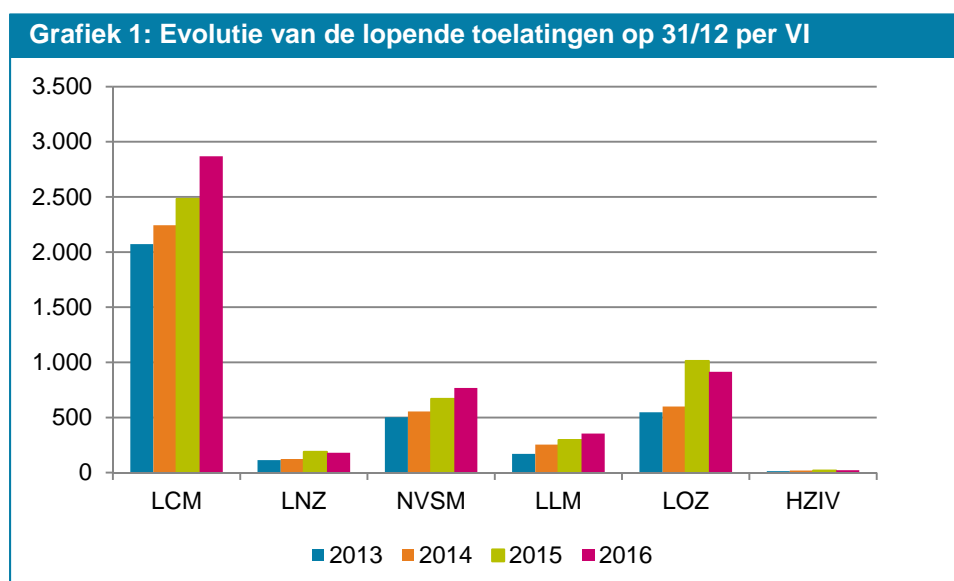
Het totaal aantal uitgeoefende toelatingen is in 2016 toegenomen met 7,33%. De cijfers voor 2015 werden voor het ganze jaar geconverteerd naar de nieuwe regelgeving zodat een vergelijking met het jaar 2016 mogelijk wordt. De toelatingen in het kader van artikel 23 zijn in 2016 gedaald met 7,71% (5.730 t.o.v. 5.288). De toelatingen in het kader van artikel 23 bis zijn in 2016 toegenomen met 41,80% (van 2.500 tot 3.545).

II. Aantal arbeidsongeschikte gerechtigden die een gedeeltelijke activiteit uitoefenen

1. Aantal toelatingen per verzekeringsinstelling

Hierna wordt het aantal arbeidsongeschikte zelfstandigen weergegeven die op 31 december van de jaren 2013 tot 2016 een toegelaten activiteit uitoefenen. Ten opzichte van 2015 is er een toename van het aantal toelatingen in 2016 met 9,40 %. De stijgende trend van de voorbije jaren houdt ook in 2016 aan.

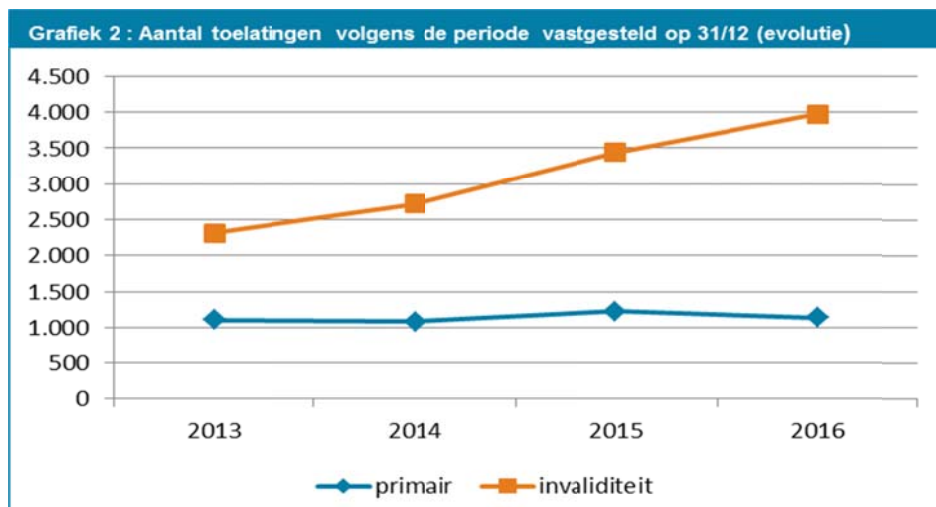
Tabel 2 : Aantal toelatingen op 31/12 per verzekeringsinstelling							
VI	2013	2014	2015	2016	2014/2013	2015/2014	2016/2015
LCM	2.072	2.244	2.483	2.868	8,30%	10,65%	15,51%
LNZ	114	124	189	181	8,77%	52,42%	-4,23%
NVSM	503	555	670	768	10,34%	20,72%	14,63%
LLM	170	255	296	355	50,00%	16,08%	19,93%
LOZ	548	600	1.013	915	9,49%	68,83%	-9,67%
HZIV	13	20	19	22	53,85%	-5,00%	15,79%
Totaal	3.420	3.798	4.670	5.109	11,05%	22,96%	9,40%

In tabel 3 worden de op 31 december 2015 en 2016 uitgeoefende activiteiten opgedeeld naargelang de betrokkene zich op 31/12 in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid of invaliditeit bevindt.

Tabel 3: Aantal toelatingen volgens de periode vastgesteld op 31/12						
VI	2015			2016		
	primair	invaliditeit	totaal	primair	invaliditeit	totaal
LCM	725	1758	2.483	663	2205	2.868
LNZ	48	138	186	42	139	181
NVSM	150	522	672	133	635	768
LLM	78	217	295	86	269	355
LOZ	224	790	1014	204	711	915
HZIV	3	17	20	7	15	22
Totaal	1.228	3.442	4.670	1.135	3.974	5.109
%	26,30%	73,70%	100,00%	22,22%	77,78%	100,00%

Grafiek 2 illustreert de evolutie van het aantal toelatingen op 31 december tussen 2013 en 2016. Het aantal actieve toelatingen in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid stagneert in de onderzochte periode daar waar een sterke toename wordt vastgesteld van zelfstandigen die een activiteit uitoefenen in de periode van invaliditeit. In 2016 werden 77,78% van de actieve toelatingen door invaliden uitgeoefend. Ten opzichte van 2015 (73,70%) is dit een toename met bijna 4%.

2. Aantal lopende toelatingen per sociale stand, per geslacht en per VI

Het aantal toelatingen tot het uitoefenen van een gedeeltelijke activiteit wordt bijna uitsluitend toegekend aan zelfstandigen. Het aantal meewerkende echtgenoten die in het systeem van toegelaten arbeid stappen is quasi verwaarloosbaar. Om genoemde reden zal in de verdere analyse geen onderscheid meer worden gemaakt tussen de beide categorieën. De verder in de studie meegedeelde cijfers omvatten dus zowel de zelfstandigen als de meewerkende echtgenoten.

Bij de zelfstandigen zijn het voornamelijk mannen die een gedeeltelijke activiteit uitoefenen (65,30% in 2016). Vrouwelijke zelfstandigen vertegenwoordigen in 2016 33,26%.

Tabel 4: Aantal lopende toelatingen per sociale stand, per geslacht en per VI

VI	2015				2016			
	zelfstandigen		meewerkende echtgenoten		zelfstandigen		meewerkende echtgenoten	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
LCM	1.711	725	3	44	1.887	919	2	60
LNZ	131	58			121	59		1
NVSM	470	192	2	6	514	248	2	4
LLM	207	87		2	232	120		3
LOZ	659	350	0	4	568	345		2
HZIV	12	7			14	8		
Totaal	3.190	1.419	5	56	3.336	1.699	4	70
	68,31%	30,39%	0,11%	1,20%	65,30%	33,26%	0,08%	1,37%
	Mannen	68,42%	Vrouwen	31,58%	Mannen	65,37%	Vrouwen	34,63%

3. Aantal lopende toestemmingen per leeftijdsgroep

Tabel 5 : Lopende toestemmingen per leeftijdscategorie												
Zelfstandigen + meewerkende echtgenoten												
Leeftijd	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
2015	0	13	56	151	254	417	606	949	1.199	1.010	15	4.670
	0,00%	0,28%	1,20%	3,23%	5,44%	8,93%	12,98%	20,32%	25,67%	21,63%	0,32%	100,00%
2016	0	6	61	168	259	419	670	1.096	1.324	1.097	9	5.109
	0,00%	0,12%	1,19%	3,29%	5,07%	8,20%	13,11%	21,45%	25,92%	21,47%	0,18%	100,00%

Tabel 5 geeft aan dat gedeeltelijke werkhervatting vooral voorkomt bij arbeidsongeschikte zelfstandigen van middelbare leeftijd en ouder. Van de gerechtigden die een gedeeltelijke activiteit uitoefenen zijn er 82,13 % ouder dan 45 jaar.

4. Aantal toelatingen onderverdeeld per wettelijke basis

Onderverdeeld per wettelijke basis kan worden vastgesteld dat de meeste toelatingen worden gegeven in het kader van artikel 23 bis. Het gaat in de meerderheid van de gevallen, namelijk 62,46% in 2016, om toelatingen die worden toegestaan zonder de doelstelling van een volledige re-integratie. De toelatingen in het kader van het nieuwe artikel 23 vertegenwoordigen 37,54%. Deze laatste vertonen een dalende trend. In deze tabel werden de cijfers op jaarbasis omgezet naar de nieuwe regelgeving om een vergelijking met 2016 mogelijk te maken.

Tabel 6 : Aantal toelatingen verdeeld per wettelijke basis			
Jaar	Wettelijke basis		Totaal
	artikel 23	artikel 23bis	
2015	2.084	2.586	4.670
2016	1.918	3.191	5.109

Tabel 7 : Aantal toelatingen verdeeld per wettelijke basis (%)			
Jaar	Wettelijke basis		Totaal
	artikel 23	artikel 23bis	
2015	44,63%	55,37%	100,00%
2016	37,54%	62,46%	100,00%

5. Aantal toelatingen verdeeld per gewest

In absolute termen worden de meeste toelatingen voor het uitoefenen van een gedeeltelijke activiteit gegeven in Vlaanderen (65,51% in 2016). Wallonië en Brussel vertegenwoordigen respectievelijk 30,89 % en 3,44%.

In het Vlaams gewest neemt de provincie West-Vlaanderen het grootste aantal toelatingen voor zijn rekening, met 977 of 19,12% van het landelijke totaal. In het Waalse gewest is het aandeel van de provincie Luik het grootst: 538 toelatingen of 10,53 % van het landelijk totaal.

Tabel 8 : Aantal toelatingen per provincie/gewest				
Provincie	2015	%	2016	%
ANTWERPEN	577	12,36%	614	12,02%
BRUXELLES/BRUSSEL	181	3,88%	176	3,44%
VLAAMS-BRABANT	383	8,20%	431	8,44%
BRABANT WALLON	170	3,64%	178	3,48%
WEST-VLAANDEREN	834	17,86%	977	19,12%
OOST-VLAANDEREN	712	15,25%	806	15,78%
HAINAUT	468	10,02%	462	9,04%
LIEGE	532	11,39%	538	10,53%
LIMBURG	449	9,61%	519	10,16%
LUXEMBOURG	191	4,09%	232	4,54%
NAMUR	167	3,58%	168	3,29%
ONBEKEND	6	0,13%	8	0,16%
Gewest Brussel				
Gewest Brussel	181	3,88%	176	3,44%
Gewest Vlaanderen				
Gewest Vlaanderen	2.955	63,28%	3.347	65,51%
Gewest Wallonië				
Gewest Wallonië	1.528	32,72%	1.578	30,89%
Onbekend	6	0,13%	8	0,16%
Totaal	4.670	100,00%	5.109	100,00%

6. Vergelijking toegelaten activiteiten en invaliden per ziektegroep

Het leggen van een verband tussen de ziektegroepen en de toegelaten activiteit is enkel mogelijk in de periode van invaliditeit. Het ontbreken van individuele gegevens en van de medische code, laat niet toe deze oefening uit te voeren in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid.

Een eerste vaststelling die uit het cijfermateriaal kan worden afgeleid, is het feit dat de groep van psychische stoornissen die deeltijds aan de slag is, duidelijk ondervertegenwoordigd is in verhouding tot het aantal invaliden die aan deze ziekten lijden. Slechts 9,29% van de gerechtigden met een psychische stoornis oefenden in 2016 een gedeeltelijke activiteit uit. Gerechtigden met ernstige mentale, psychische en/of psychiatrische problemen ("MMPP-groep"), gecombineerd met sociale problemen, zijn moeilijker toeleidbaar naar het hervatten van hun activiteit. Zoals verder in deze studie zal blijken, is de kans op herval en terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid binnen deze ziektegroep ook groter. Mogelijk spelen deze factoren mee in de beslissing van de adviserende arts om al of niet een gedeeltelijke activiteit toe te staan.

Van de 7.329 gerechtigden die met een ziekte van het bewegingsstelsel en het bindweefsel gediagnosticeerd werden, hebben er 1.358 of 18,53% deeltijds het werk hervat. Dit percentage bevindt zich boven het landelijk gemiddelde van 16,24 %.

Oncologische problemen geven een positiever beeld. In 2016 oefenden 23,27 % van de gerechtigden die aan deze ziekte lijden een gedeeltelijke activiteit uit.

Tabel 9 : Vergelijking toegelaten activiteiten en invaliden per ziektegroep						
ZG	2015			2016		
	inv	Toe. Act inv	Toe. Act inv	inv	Toe. Act inv	Toe. Act inv
1	205	32	15,61%	203	34	16,75%
2	2.419	536	22,16%	2.484	578	23,27%
3	375	40	10,67%	378	48	12,70%
4	42	7	16,67%	48	7	14,58%
5	5.035	398	7,90%	5.401	502	9,29%
6	1.551	196	12,64%	1.671	231	13,82%
7	2.457	381	15,51%	2.355	393	16,69%
8	398	35	8,79%	404	45	11,14%
9	566	85	15,02%	549	88	16,03%
10	220	39	17,73%	219	42	19,18%
11	10	0	0,00%	9	2	22,22%
12	118	19	16,10%	119	19	15,97%
13	7.093	1.144	16,13%	7.329	1.358	18,53%
14	80	11	13,75%	81	12	14,81%
15	4	1	25,00%	2	1	50,00%
16	344	36	10,47%	369	44	11,92%
17	2.509	482	19,21%	2.491	468	18,79%
Onbekend	11	0	0,00%	360	102	28,33%
Totaal	23.437	3.442	14,69%	24.472	3.974	16,24%

Ziektegroep
1 Besmettelijke en parasitaire ziekten
2 Gezwellen
3 Endocriene, voedings- en stofwisselingsziekten
4 Ziekten van het bloed en bloedvormende organen
5 Psychische stoornissen
6 Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen
7 Ziekten van het hartvaatstelsel
8 Ziekten van de ademhalingswegen
9 Ziekten van het spijsverteringsstelsel
10 Ziekten van het urogenitaal systeem
11 Complicaties van zwangerschap, bevalling en kraambed
12 Ziekten van de huid en de celweefsels
13 Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel
14 Congenitale afwijkingen
15 Aandoeningen met oorsprong in de perinatale periode
16 Symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden
17 Ongevalsletsels en vergiftigingen

III. Intredes

1. Aantal intredes per VI en per leeftijdscategorie

Het aantal gerechtigden dat in 2015 en 2016 een gedeeltelijke activiteit heeft aangevat als zelfstandige wordt in tabel 10a-c per leeftijdscategorie weergegeven.

Tabel 10a : Aantal intredes per VI en per leeftijdscategorie (2015)												
VI	0-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65	Totaal
LCM		18	68	147	221	298	414	527	585	260		2.538
LNZ		3	4	8	26	29	43	36	39	25		213
NVSM		2	17	29	54	82	99	96	102	34		515
LLM		2	3	14	20	27	38	69	58	35		266
LOZ		3	26	67	86	131	176	203	187	112		991
HZIV				1	1	1	2	5	3	2	1	16
Totaal	0	28	118	266	408	568	772	936	974	468	1	4.539

Tabel 10b : Aantal intredes per VI en per leeftijdscategorie (2016)												
VI	0-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65	Totaal
LCM		21	81	149	207	274	433	562	563	256		2.546
LNZ		1	5	15	17	24	43	53	60	21		239
NVSM		1	23	31	44	77	91	112	109	32		520
LLM		2	3	16	16	30	52	79	67	23		288
LOZ		8	30	56	106	134	199	244	221	122		1.120
HZIV			2		5	5	2	3	2	1		20
Totaal	0	33	144	267	395	544	820	1.053	1.022	455	0	4.733

Tabel 10c: Procentuele verdeling aantal intredes per VI en per leeftijdscategorie (2016)												
VI	0-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65	Totaal
LCM	0,00%	0,82%	3,18%	5,85%	8,13%	10,76%	17,01%	22,07%	22,11%	10,05%	0,00%	100,00%
LNZ	0,00%	0,42%	2,09%	6,28%	7,11%	10,04%	17,99%	22,18%	25,10%	8,79%	0,00%	100,00%
NVSM	0,00%	0,19%	4,42%	5,96%	8,46%	14,81%	17,50%	21,54%	20,96%	6,15%	0,00%	100,00%
LLM	0,00%	0,69%	1,04%	5,56%	5,56%	10,42%	18,06%	27,43%	23,26%	7,99%	0,00%	100,00%
LOZ	0,00%	0,71%	2,68%	5,00%	9,46%	11,96%	17,77%	21,79%	19,73%	10,89%	0,00%	100,00%
HZIV	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	25,00%	25,00%	10,00%	15,00%	10,00%	5,00%	0,00%	100,00%
Totaal	0,00%	0,70%	3,04%	5,64%	8,35%	11,49%	17,33%	22,25%	21,59%	9,61%	0,00%	100,00%

In verhouding tot het dienstjaar 2015 zijn er in 2016 4,27% meer arbeidsongeschikte gerechtigden begonnen met het uitoefenen van een gedeeltelijke activiteit. Vooral gerechtigden die tot de middelbare of tot oudere leeftijd behoren, starten met een gedeeltelijke activiteit: Zo was in 2016 70,78% van het totaal aantal intredende gerechtigden ouder dan 45 jaar.

2. Aantal intredes per VI en periode waarin de toelating werd gegeven

De meerderheid van de arbeidsongeschikte zelfstandigen vatten hun gedeeltelijke activiteit aan in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid (73,42 %).

24,5% van de primaire arbeidsongeschikten vatte een gedeeltelijke activiteit aan in 2016. In de periode van invaliditeit ligt dit percentage significant lager: slechts 5,24 % of 1.258 van de invaliden startten in 2016 een gedeeltelijke activiteit op. Daar het intredes betreft, werd het aantal invaliden genomen op 30 juni 2016.

Tabel 11: Aantal intredes per VI en periode waarin de toelating werd gegeven						
VI	primair			invaliditeit		
	deeltijdse act.	gevallen	%	deeltijdse act.	gevallen	%
LCM	1.865	6.642	28,08%	681	9.937	6,85%
LNZ	180	613	29,36%	59	1.387	4,25%
NVSM	375	2.733	13,72%	145	4.738	3,06%
LLM	228	974	23,41%	60	1.844	3,25%
LOZ	810	3.422	23,67%	310	6.016	5,15%
HZIV	17	63	26,98%	3	76	3,95%
Totaal	3.475	14.447	24,05%	1.258	23.998	5,24%

3. Aantal intredes per geslacht en per wettelijke basis

Uit tabel 12a blijkt nogmaals dat vooral zelfstandigen mannen een gedeeltelijke activiteit uitoefenen.

De intredes situeren zich vooral in toepassing van het nieuwe artikel 23. Het aantal nieuwe intredes met een toestemming in kader van artikel 23 zijn in vergelijking met 2015 in 2016 evenwel afgenomen (van 3.887 naar 3.659 of -5,87%). Ook in 2015 waren het aantal nieuwe intredes met een toestemming in kader van artikel 23 en het vroegere 23bis in vergelijking met 2014 niet toegenomen. De nieuwe regelgeving heeft er derhalve niet voor gezorgd dat het aantal toelatingen met het oog op volledige integratie, zijn gestegen.

Bovenvermelde vaststelling geldt niet voor de toepassing van het artikel 23 bis (vroeger 20 bis). Sinds het in voege treden van de nieuwe wetgeving is het aantal gevallen die een toelating hebben verkregen in het kader van het nieuwe artikel 23 bis fors toegenomen. In 2016 is het aantal intredes op basis van artikel 23 bis gestegen met 64,72%, tot 1.074.

Tabel 12a : Aantal intredes per geslacht en per wettelijke basis										
Jaar	art 23			art 23bis			art 20bis			Alg. tot.
	V	M	Totaal	V	M	Totaal	V	M	Totaal	
2015 (voor 01/07)	111	187	298	624	1.283	1.907	71	168	239	2.444
2015 (vanaf 01/07)	603	1.079	1.682	131	282	413				2.095
2016	1.425	2.234	3.659	370	704	1.074				4.733

Tabel 12b: Aantal intredes per wettelijke basis - % evolutie			
	2015	2016	2016/2015
vergelijking 2016/2015	Art 20bis - 23bis	Art 23bis	% evolutie
	652	1.074	64,72%
vergelijking 2016/2015	art 23 -23bis	art 23	% evolutie
	3.887	3.659	-5,87%

4. Aantal intredes per VI en per gewest

Tabel 13: Aantal intredes per VI en per gewest							
Gewest	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	Totaal
Brussel	19	6	19	6	100	3	153
Vlaanderen	2.052	131	341	216	595	2	3.337
Wallonië	474	101	158	65	422	15	1.235
Onbekend	1	1	2	1	3	0	8
Totaal	2.546	239	520	288	1.120	20	4.733

In absolute cijfers hebben in Vlaanderen 3.337 gerechtigden in 2016 een gedeeltelijke activiteit als zelfstandige aangevat. In Wallonië waren er dat 1.235.

In verhouding tot het aantal gevallen in primaire arbeidsongeschiktheid scoort Vlaanderen beter dan Wallonië. In Wallonië werd aan 23,93% van het aantal arbeidsongeschikte gerechtigden in de primaire periode een toestemming tot deeltijds werk gegeven. In Vlaanderen bedraagt dit percentage 25,87%. Het Brussels Gewest scoort duidelijk minder goed: slechts in 9,33 % van de gevallen werd een gedeeltelijke activiteit aangevat.

In de periode van invaliditeit ligt het aantal toelatingen tot gedeeltelijke werkhervatting in verhouding tot het aantal invaliden hoger in Vlaanderen (6,30%) dan in Wallonië (3,98%). Ook hier blijft Brussel (2,79%) achterop.

Gewest	2016					
	toelating primair	gevallen primair	%	toelating invaliditeit	gevallen invaliditeit	%
Brussel	99	1.061	9,33%	54	1.934	2,79%
Vlaanderen	2.453	9.482	25,87%	884	14.040	6,30%
Wallonië	920	3.845	23,93%	315	7.906	3,98%
Onbekend	3	59	5,08%	5	118	4,24%
Totaal	3.475	14.447	24,05%	1.258	23.998	5,24%

IV. Uittredes

1. Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit

In tabel 15 wordt het aantal gevallen meegedeeld die hun gedeeltelijke activiteit in 2015 en 2016 hebben beëindigd. Tevens wordt de reden vermeld die aan de basis ligt van de stopzetting.

Er dient hierbij wel opgemerkt te worden dat in 2015 en 2016, ondanks herhaald aandringen, het aantal dossiers waarvoor geen reden van stopzetting werd meegedeeld bij de LCM erg hoog is (onbekend). Om deze reden zal er voor de berekening van de percentages op uittredes in de tabellen 16 tot 19 geen rekening worden gehouden met de dossiers waarvoor de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit niet gekend is.

In 2015 en 2016 hebben respectievelijk 33,16 % en 31,29 % van de zelfstandigen hun activiteit voltijds hervat. Meer dan een derde van de uittredende gerechtigden (35,11%) keerde in 2016 terug naar volledige arbeidsongeschiktheid. Dit is een lichte daling ten opzichte van het cijfer van 2015 (35,17%). Voor een groot aantal dossiers is de reden van uittrede niet vermeld (categorie Andere) wat de evaluatie van de gegevens bemoeilijkt.

Tabel 15 : Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit

Reden van stopzetting gedeeltelijke activiteit	2015			2016		
	Uittredes	% op totaal uittredes	% op totaal toelating	Uittredes	% op totaal uittredes	% op totaal toelating
Terugkeer naar volledige AO	855	35,17%	10,39%	973	35,11%	11,02%
Voltijdse werkhervatting	806	33,16%	9,79%	867	31,29%	9,82%
Werkloosheid	2	0,08%	0,02%	3	0,11%	0,03%
Overlijden	18	0,74%	0,22%	29	1,05%	0,33%
(Brug)pensionering	89	3,66%	1,08%	106	3,83%	1,20%
Uitsluiting adviserend arts	268	11,02%	3,26%	232	8,37%	2,63%
Uitsluiting GRI	6	0,25%	0,07%	1	0,04%	0,01%
Nooit deeltijds het werk hervat	10	0,41%	0,12%	10	0,36%	0,11%
Andere	377	15,51%	4,58%	550	19,85%	6,23%
Onbekend	1.863		22,64%	1.731		19,60%
Totaal	4.294	100,00%	52,17%	4.502	100,00%	50,97%
Aantal toelatingen	8.230		100,00%	8.833		100,00%

Tabel 16: Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit per verzekeringsinstelling (2015)

Reden van stopzetting gedeeltelijke activiteit	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HKIV	Totaal	%
Terugkeer naar volledige AO	142	75	148	101	386	3	855	35,17%
Voltijdse werkhervatting	386	34	140	70	172	4	806	33,16%
Werkloosheid	1		0		1		2	0,08%
Overlijden	1	1	7	4	5		18	0,74%
(Brug)pensionering	8	9	30	11	31		89	3,66%
Uitsluiting adviserend arts	100	22	49	21	76		268	11,02%
Uitsluiting GRI	1		1	1	3		6	0,25%
Nooit deeltijds het werk hervat	7					3	10	0,41%
Andere	52	83			242		377	15,51%
Onbekend	1.726	24	39	19	48	7	1.863	
Totaal	2.424	248	414	227	964	17	4.294	100,00%

Tabel 17: Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit per verzekeringsinstelling (2016)

Reden van stopzetting gedeeltelijke activiteit	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HKIV	Totaal	%
Terugkeer naar volledige AO	185	129	168	74	415	2	973	35,11%
Voltijdse werkhervatting	373	32	151	87	222	2	867	31,29%
Werkloosheid	1		1		1		3	0,11%
Overlijden	5	1	8	5	10		29	1,05%
(Brug)pensionering	16	6	26	18	40		106	3,83%
Uitsluiting adviserend arts	76	12	49	40	55		232	8,37%
Uitsluiting GRI	1						1	0,04%
Nooit deeltijds het werk hervat	10						10	0,36%
Andere	48	60			442		550	19,85%
Onbekend	1.614	9	25	8	59	16	1.731	
Totaal	2.329	249	428	232	1.244	20	4.502	100,00%

Tabel 18 : Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit per verzekeringsinstelling % (2016)

Reden van stopzetting gedeeltelijke activiteit	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HKIV	Totaal
Terugkeer naar volledige AO	25,87%	53,75%	41,69%	33,04%	35,02%	50,00%	35,11%
Voltijdse werkhervatting	52,17%	13,33%	37,47%	38,84%	18,73%	50,00%	31,29%
Werkloosheid	0,14%	0,00%	0,25%	0,00%	0,08%	0,00%	0,11%
Overlijden	0,70%	0,42%	1,99%	2,23%	0,84%	0,00%	1,05%
(Brug)pensionering	2,24%	2,50%	6,45%	8,04%	3,38%	0,00%	3,83%
Uitsluiting adviserend arts	10,63%	5,00%	12,16%	17,86%	4,64%	0,00%	8,37%
Uitsluiting GRI	0,14%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%
Nooit deeltijds het werk hervat	1,40%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,36%
Andere	6,71%	25,00%	0,00%	0,00%	37,30%	0,00%	19,85%
Onbekend							
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Opgesplitst per verzekeringsinstelling blijkt dat bij de LCM 52,17% van zij die hun gedeeltelijke activiteit stopzetten het werk hervatten. Ook bij de NVSM en LLM kan er voor deze categorie van uittredes een hoog percentage worden vastgesteld (respectievelijk 37,47% en 38,84%).

De LNZ en LOZ scoren onder het gemiddelde wat het aantal werkhervattingen betreft. Deze verzekeringsinstellingen hebben ook een aantal uittredes waarvoor de reden van uittrede niet duidelijk gedefinieerd is (reden "andere"), waardoor een vergelijking wordt bemoeilijkt.

2. Aantal uittredes per gewest en per periode

Het aantal uittredes wordt hierna verder opgesplitst per gewest en per periode van arbeidsongeschiktheid.

Tabel 19 : Aantal uittredes per gewest en per periode

Gewest	2015				2016			
	primair	invaliditeit	totaal	%	primair	invaliditeit	totaal	%
Brussel	55	67	122	2,84%	81	81	162	3,60%
Vlaanderen	1.647	1.334	2.981	69,42%	1.804	1.301	3.105	68,97%
Wallonië	569	617	1.186	27,62%	646	582	1.228	27,28%
Onbekend	0	5	5	0,12%	2	5	7	0,16%
Totaal	2.271	2.023	4.294	100,00%	2.533	1.969	4.502	100,00%

Het aantal uittredes is duidelijk groter in Vlaanderen (68,97%) dan in Wallonië (27,28%). Het Brusselse gewest vertegenwoordigt 3,60% van de uittredes.

3. Duur van de toegelaten activiteit bij uittreden

Tabellen 20 en 21 geven de duur weer van de gedeeltelijke activiteit op het ogenblik dat de arbeidsongeschikte zelfstandige zijn activiteit stopzet, waarbij de onderverdeling gebeurt naar de wettelijke basis.

Wat artikel 23 betreft, treden de meeste gerechtigden uit na zes maanden (21,52%). Een belangrijk percentage van de gerechtigden oefenen hun gedeeltelijke activiteit slechts 0 tot 3 maanden uit (35,25%).

Wat artikel 23 bis betreft kan worden vastgesteld dat 38,23% van de gevallen een duur langer dan 1 jaar heeft.

Tabel 20 : Duur van de toegelaten activiteit bij uittrede per wettelijke basis (2016)			
Duur	art 23	art 23bis	Totaal
duur 01 : 0 tot 1 maand	383	63	446
duur 02 : 1 tot 2 maand	450	47	497
duur 03 : 2 tot 3 maand	471	67	538
duur 04 : 3 tot 4 maand	372	46	418
duur 05 : 4 tot 5 maand	242	29	271
duur 06 : 5 tot 6 maand	796	134	930
duur 07 : 6 tot 7 maand	120	27	147
duur 08 : 7 tot 8 maand	103	21	124
duur 09 : 8 tot 9 maand	86	23	109
duur 10 : 9 tot 10 maand	68	16	84
duur 11 : 10 tot 11 maand	47	6	53
duur 12 : 11 tot 12 maand	244	17	261
duur 13 : 1 tot 2 jaar	282	90	372
duur 14 : 2 tot 3 jaar	18	55	73
duur 15 : 3 tot 4 jaar	10	48	58
duur 16 : 4 tot 5 jaar	5	43	48
>	2	71	73
Totaal	3.699	803	4.502

Tabel 21 : Duur van de toegelaten activiteit bij uittrede per wettelijke basis (%) - 2016			
Duur	art 23	art 23bis	Totaal
duur 01 : 0 tot 1 maand	10,35%	7,85%	9,91%
duur 02 : 1 tot 2 maand	12,17%	5,85%	11,04%
duur 03 : 2 tot 3 maand	12,73%	8,34%	11,95%
duur 04 : 3 tot 4 maand	10,06%	5,73%	9,28%
duur 05 : 4 tot 5 maand	6,54%	3,61%	6,02%
duur 06 : 5 tot 6 maand	21,52%	16,69%	20,66%
duur 07 : 6 tot 7 maand	3,24%	3,36%	3,27%
duur 08 : 7 tot 8 maand	2,78%	2,62%	2,75%
duur 09 : 8 tot 9 maand	2,32%	2,86%	2,42%
duur 10 : 9 tot 10 maand	1,84%	1,99%	1,87%
duur 11 : 10 tot 11 maand	1,27%	0,75%	1,18%
duur 12 : 11 tot 12 maand	6,60%	2,12%	5,80%
duur 13 : 1 tot 2 jaar	7,62%	11,21%	8,26%
duur 14 : 2 tot 3 jaar	0,49%	6,85%	1,62%
duur 15 : 3 tot 4 jaar	0,27%	5,98%	1,29%
duur 16 : 4 tot 5 jaar	0,14%	5,35%	1,07%
>	0,05%	8,84%	1,62%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%

4. Verband tussen de duur van de gedeeltelijke activiteit en de reden van uittreden

Er kan worden vastgesteld dat het aantal gerechtigden dat in 2016 uittreedt ten gevolge van een voltijdse werkhervatting het hoogst is in de periode tussen 0 en 3 maanden, om vervolgens elke daaropvolgende periode af te nemen. Deze vaststelling geeft ondersteuning aan de aanname dat gerechtigden met een minder complexe pathologie makkelijker na een korte tijd van deeltijds werken opnieuw vol aan de slag kunnen. Indien de gezondheidsproblemen ernstiger zijn, zal de periode van gedeeltelijke activiteit langer duren en zijn de mogelijkheden om terug voltijds aan het werk te gaan, niet meer zo evident.

Door het grote aantal gerechtigden in de categorie 'Onbekend' werd deze, net als bij de voorgaande analyse in punt IV.1, weerhouden uit de vergelijking om een grotere representativiteit van de resultaten te bekomen. In 2016 kon 38,06% van de gerechtigden die minder dan 3 maanden deeltijds het werk hebben hervat, hun activiteit opnieuw opnemen. In de twee daaropvolgende periode hervat nog meer dan 30% het werk. Het percentage werkhervattingen daalt vervolgens vrij snel. Bij de gerechtigden met een gedeeltelijke activiteit tussen 1 en 2 jaar gaat slechts 15,57 % opnieuw aan de slag. Op basis van de cijfers van het jaar 2016 kan worden vastgesteld dat de terugkeer naar een voltijdse baan afneemt naarmate de duur van activiteit toeneemt.

De resultaten worden echter sterk beïnvloed door het hoge aantal gerechtigden dat zich in de categorieën 'Andere' en 'Onbekend' bevindt. Hierdoor wordt een grondige interpretatie op basis van percentages bemoeilijkt.

Tabel 22 : Verband tussen duur gedeeltelijke activiteit en reden van uittreden (2015)

Reden van uittreden	0-3 maanden	3-6 maanden	6-12 maanden	1-2 jaar	> 2 jaar	Totaal
Volledige arbeidsongeschiktheid	286	298	138	112	21	855
Voltijdse werkhervatting	461	206	89	48	2	806
Werkloosheid	0	0	2	0	0	2
Overlijden	2	1	1	4	10	18
(Brug)pensionering	10	5	13	13	48	89
Uitsluiting adv.arts	66	80	66	54	2	268
Uitsluiting door GRI	0	1	2	3	0	6
Nooit deeltijds het werk hervat	9	1	0	0	0	10
Andere	156	167	32	21	1	377
Onbekend	387	496	431	455	94	1.863
Totaal	1.377	1.255	774	710	178	4.294

Tabel 23 : Verband tussen duur gedeeltelijke activiteit en reden van uittreden (2016)

Reden van uittreden	0-3 maanden	3-6 maanden	6-12 maanden	1-2 jaar	> 2 jaar	Totaal
Volledige arbeidsongeschiktheid	382	357	118	66	50	973
Voltijdse werkhervatting	416	312	102	26	11	867
Werkloosheid	0	2	1	0	0	3
Overlijden	3	1	3	7	15	29
(Brug)pensionering	6	13	15	19	53	106
Uitsluiting adv.arts	62	66	60	38	6	232
Uitsluiting door GRI	0	0	1	0	0	1
Nooit deeltijds het werk hervat	10	0	0	0	0	10
Andere	214	285	36	11	4	550
Onbekend	388	583	442	205	113	1.731
Totaal	1.481	1.619	778	372	252	4.502

Tabel 24 : Verband tussen duur gedeeltelijke activiteit en reden van uittreden (2016) (%)

Reden van uittreden	0-3 maanden	3-6 maanden	6-12 maanden	1-2 jaar	> 2 jaar	Totaal
Volledige arbeidsongeschiktheid	34,95%	34,46%	35,12%	39,52%	35,97%	35,11%
Voltijdse werkhervatting	38,06%	30,12%	30,36%	15,57%	7,91%	31,29%
Werkloosheid	0,00%	0,19%	0,30%	0,00%	0,00%	0,11%
Overlijden	0,27%	0,10%	0,89%	4,19%	10,79%	1,05%
(Brug)pensionering	0,55%	1,25%	4,46%	11,38%	38,13%	3,83%
Uitsluiting adv.arts	5,67%	6,37%	17,86%	22,75%	4,32%	8,37%
Uitsluiting door GRI	0,00%	0,00%	0,30%	0,00%	0,00%	0,04%
Nooit deeltijds het werk hervat	0,91%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,36%
Andere	19,58%	27,51%	10,71%	6,59%	2,88%	19,85%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

5. Verband tussen de wettelijke basis waarop de toelating is gestoeld en de reden van uittreden

De wettelijke basis waarop de toestemming werd gegeven, heeft zijn effect op het al of niet hervatten van de activiteit. Er dient hierbij wel gewezen te worden op het grote aantal gerechtigden binnen de categorie 'Onbekend', die de interpretatie van de resultaten bemoeilijkt.

De toestemming die in het kader van artikel 23 wordt verleend, geeft de meeste garantie naar werkhervatting toe. Een voltijdse werkhervatting werd bewerkstelligd in 32,85% van de uitredes (2016). Dit resultaat is inherent aan de inhoud van het artikel 23 zelf, dat duidelijk stelt dat de toelating wordt gegeven met het oog op re-integratie.

Toestemmingen die worden gegeven in het kader van artikel 23bis geven mindere resultaten naar tewerkstelling toe. In 24,31% van de uitredes wordt als reden een voltijdse werkhervatting opgegeven. Mogelijk heeft dit te maken met het feit dat artikel 23 bis wordt toegekend bij een ernstigere pathologie. Bovendien wordt de activiteit hervat zonder de doelstelling van een volledige re-integratie zoals bedoeld in artikel 23 of als de volledige re-integratie na het uitoefenen van een toegelaten activiteit zoals bedoeld in artikel 23 mislukt is. De duur van de toegelaten activiteit in het kader van artikel 23 bis is meestal langer en dit heeft zoals reeds aangetoond een negatieve correlatie met het hernemen van de activiteit. Het is trouwens opvallend dat het aantal uitredes in verhouding tot de toelatingen eerder aan de lage kant ligt. In 2015 en 2016 zijn 339 en 803 gerechtigden met een toelating 23 bis gestopt met hun activiteit. Deze cijfers worden mogelijk beïnvloed door het feit dat op basis van artikel 23 bis toelatingen worden verleend die voor onbepaalde tijd gelden. Vooreerst is er een probleem van opvolging waarbij na verloop van tijd het niet meer duidelijk is of de betrokkene zijn activiteit al of niet nog daadwerkelijk uitoefent. De stroom gedeeltelijke werkhervatting registreert in dat geval eerder de door de adviserende arts gegeven toelatingen veeleer dan de graad van werkzaamheid.

Tabel 25a: Verband tussen de reden van uittrede en de wettelijke basis (2015)			
Reden van uittreden	art 23	art 23 bis	Totaal
Volledige arbeidsongeschiktheid	791	64	855
Voltijdse werkhervatting	783	23	806
Werkloosheid	2	0	2
Overlijden	7	11	18
(Brug)pensionering	36	53	89
Uitsluiting adviserend arts	260	8	268
Uitsluiting GRI	4	2	6
Nooit deeltijds het werk hervat	10	0	10
Andere	365	12	377
Onbekend	1.697	166	1.863
Totaal	3.955	339	4.294
% Voltijdse Werkhervatting/ totaal (zonder onbekend)	34,68%	13,29%	33,16%

Tabel 25b: Verband tussen de reden van uittrede en de wettelijke basis (2016)			
Reden van uittreden	art 23	art 23 bis	Totaal
Volledige arbeidsongeschiktheid	811	162	973
Voltijdse werkhervatting	744	123	867
Werkloosheid	3	0	3
Overlijden	8	21	29
(Brug)pensionering	27	79	106
Uitsluiting adviserend arts	191	41	232
Uitsluiting GRI	1		1
Nooit deeltijds het werk hervat	3	7	10
Andere	477	73	550
Onbekend	1.434	297	1.731
Totaal	3.699	803	4.502
% Voltijdse Werkhervatting/ totaal (zonder onbekend)	32,85%	24,31%	31,29%

6. Verband tussen het gewerkte volume en de reden van uittreden

In tabellen 26a en 26b wordt voor de jaren 2015 en 2016 het werkvolume gerelateerd aan de reden van uittreden. Er dient hierbij opgemerkt te worden dat het aantal uittredes gecategoriseerd als 'Onbekend' in 2016 erg hoog blijft (1.731). Om deze reden zal er voor de berekening van de percentages op uittredes in tabel 27 geen rekening worden gehouden met deze categorie.

Tabel 26a : Verband tussen de reden van uittreden en het gewerkte volume (2015)

Reden van uittreden	00 - 4:59	05 - 9:59	10 - 14:59	15 - 19:59	20 - 24:59	25 - 29:59	30 - 35:59	35 - 39:59	>40	Totaal
Vol. arbeidsongeschikt	30	54	116	159	421	47	13	5	10	855
Voltijdse werkhervatting	9	27	86	125	450	70	20	12	7	806
Werkloosheid		1		1	0					2
Overlijden		0	5	3	9		1			18
(Brug)pensionering	1	3	12	17	47	7	1		1	89
Uitsluiting advi. gen.	2	13	20	43	137	26	15	6	6	268
Uitsluiting GRI			2	2	2					6
Nooit deeltijds het werk hervat	1		1	4	4					10
Andere	8	33	44	79	166	26	14	5	2	377
Onbekend	32	84	220	245	1.102	116	42	12	10	1.863
Totaal	83	215	506	678	2.338	292	106	40	36	4.294

Tabel 26b : Verband tussen de reden van uittreden en het gewerkte volume (2016)

Reden van uittreden	00 - 4:59	05 - 9:59	10 - 14:59	15 - 19:59	20 - 24:59	25 - 29:59	30 - 35:59	35 - 39:59	>40	Totaal
Vol. arbeidsongeschikt	33	77	137	221	427	50	17	7	4	973
Voltijdse werkhervatting	17	37	89	141	491	59	20	2	11	867
Werkloosheid			1		2					3
Overlijden		3	4	6	15	1				29
(Brug)pensionering	3	4	14	20	53	7	5			106
Uitsluiting advi. gen.	2	14	25	34	130	18	2	3	4	232
Uitsluiting GRI					1					1
Nooit deeltijds het werk hervat	2	1	1	2	4					10
Andere	8	45	97	104	251	28	10	3	4	550
Onbekend	27	87	186	291	986	98	39	8	9	1.731
Totaal	92	268	554	819	2.360	261	93	23	32	4.502

Tabel 27 : Verband tussen de redenen van uittreden en het gewerkte volume (2016) %- zonder Onbekend										
Reden van uittreden	00 - 4:59	05 - 9:59	10 - 14:59	15 - 19:59	20 - 24:59	25 - 29:59	30 - 35:59	35 - 39:59	>40	Totaal
Vol. arbeidsongeschikt	50,77%	42,54%	37,23%	41,86%	31,08%	30,67%	31,48%	46,67%	17,39%	35,11%
Voltijdse werkhervatting	26,15%	20,44%	24,18%	26,70%	35,74%	36,20%	37,04%	13,33%	47,83%	31,29%
Werkloosheid	0,00%	0,00%	0,27%	0,00%	0,15%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%
Overlijden	0,00%	1,66%	1,09%	1,14%	1,09%	0,61%	0,00%	0,00%	0,00%	1,05%
(Brug)pensionering	4,62%	2,21%	3,80%	3,79%	3,86%	4,29%	9,26%	0,00%	0,00%	3,83%
Uitsluiting adv. arts	3,08%	7,73%	6,79%	6,44%	9,46%	11,04%	3,70%	20,00%	17,39%	8,37%
Uitsluiting GRI	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%
Nooit werk hervat	3,08%	0,55%	0,27%	0,38%	0,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,36%
Andere	12,31%	24,86%	26,36%	19,70%	18,27%	17,18%	18,52%	20,00%	17,39%	19,85%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

In de eerste plaats valt het op dat de meeste toelatingen worden gegeven voor een werkvolume dat zich situeert tussen de 20 en 25 uren per week. In 2015 werd in 54,45 % van het aantal toelatingen geopteerd voor een quasi halftijdse tewerkstelling. In 2016 belooft dit percentage 52,42%.

Bij de uittredende gerechtigden die op wekelijkse basis een arbeidsvolume presteerden tussen de 20 en 35 uur, blijkt meer dan 35% voltijds het werk te kunnen hervatten.

De terugkeer naar een volledige ongeschiktheid is het hoogst bij de lagere arbeidsvolumes. Het gaat hier om gerechtigden die alsnog proberen om het werk zeer geleidelijk te hervatten maar daar omwille van hun gezondheidstoestand niet in slagen. Zo zien we dat het percentage van de uittredende gerechtigden met een arbeidsvolume tussen 0 en 5 uur dat terugkeert naar volledige arbeidsongeschiktheid rond 51% schommelt.

7. Verband tussen de tijd die verloopt tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid tot het begin van de toelating op de reden van uittreden

Het aanvangsmoment van de gedeeltelijke activiteit heeft een invloed op het resultaat naar het hernemen van de activiteit toe. In tabellen 28a en 28b wordt de duur tussen de begindatum van de arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating gerelateerd aan de reden van de stopzetting van de gedeeltelijke activiteit. Er wordt, om dezelfde reden als bij de voorgaande analyse, voor de berekening van de percentages in tabel 29 geen rekening gehouden met de uittredes gecategoriseerd als 'Onbekend'.

Tabel 28a : Periode tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating op de reden van uittreden (2015)												
Reden van uittreden	Duur tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating											TOT
	1-3 maand	4-6 maand	7-12 maand	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	5-6 jaar	6-7 jaar	7-8 jaar	>8 jaar	
Vol. arbeidsongeschikt	193	189	224	123	49	30	15	5	10	5	12	855
Voltijdse werkhervatting	357	266	137	39	4	3	0	0	0	0	0	806
Werkloosheid	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Overlijden	4	2	4	2	4	1	0	0	0	1	0	18
(Brug)pensionering	10	17	21	25	10	2	1	1	0	0	2	89
Uitsluiting adv. arts	54	91	78	28	11	3	1	2	0	0	0	268
Uitsluiting GRI	1	0	2	2	1	0	0	0	0	0	0	6
Nooit deeltijds hervat	3	4	1	1	1	0	0	0	0	0	0	10
Andere	100	105	96	49	11	7	1	2	0	2	4	377
Onbekend	554	496	395	237	93	38	18	12	10	3	7	1.863
Totaal	1.276	1.171	959	506	184	84	36	22	20	11	25	4.294

Tabel 28b : Periode tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating op de reden van uittreden (2016)

Reden van uittreden	Duur tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating											TOT
	1-3 maand	4-6 maand	7-12 maand	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	5-6 jaar	6-7 jaar	7-8 jaar	>8 jaar	
Vol. arbeidsongeschikt	226	215	207	165	82	26	18	14	5	3	12	973
Voltijdse werkherhvatting	388	288	126	42	13	9	1	0	0	0	0	867
Werkloosheid	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Overlijden	6	5	7	10	1	0	0	0	0	0	0	29
(Brug)pensionering	9	16	26	19	29	3	1	1	0	0	2	106
Uitsluiting adv. arts	42	66	82	24	11	3	2	2	0	0	0	232
Uitsluiting GRI	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Nooit deeltijds hervat	1	1	4	2	0	0	1	0	0	1	0	10
Andere	132	161	115	79	29	16	7	4	1	3	3	550
Onbekend	523	465	337	249	91	28	8	9	3	2	16	1.731
Totaal	1.327	1.221	904	590	256	85	38	30	9	9	33	4.502

Tabel 29 : Periode tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid tot het begin van de toelating op de reden van uittreden (2016) - %- zonder Onbekend

Reden van uittreden	Duur tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating											TOT
	1-3 maand	4-6 maand	7-12 maand	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	5-6 jaar	6-7 jaar	7-8 jaar	>8 jaar	
Vol. arbeidsongeschikt	28,11%	28,44%	36,51%	48,39%	49,70%	45,61%	60,00%	66,67%	83,33%	42,86%	70,59%	35,11%
Vol. werkherhvatting	48,26%	38,10%	22,22%	12,32%	7,88%	15,79%	3,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	31,29%
Werkloosheid	0,00%	0,40%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%
Overlijden	0,75%	0,66%	1,23%	2,93%	0,61%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,05%
(Brug)pensionering	1,12%	2,12%	4,59%	5,57%	17,58%	5,26%	3,33%	4,76%	0,00%	0,00%	11,76%	3,83%
Uitsluiting advi. arts	5,22%	8,73%	14,46%	7,04%	6,67%	5,26%	6,67%	9,52%	0,00%	0,00%	0,00%	8,37%
Uitsluiting GRI	0,00%	0,13%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%
Nooit deeltijds hervat	0,12%	0,13%	0,71%	0,59%	0,00%	0,00%	3,33%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%	0,36%
Andere	16,42%	21,30%	20,28%	23,17%	17,58%	28,07%	23,33%	19,05%	16,67%	42,86%	17,65%	19,85%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
% Gevallen per duur	29,48%	27,12%	20,08%	13,11%	5,69%	1,89%	0,84%	0,67%	0,20%	0,20%	0,73%	100%

Zowel voor het dienstjaar 2015 als voor het dienstjaar 2016 kan worden vastgesteld dat de terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid toeneemt naarmate er meer tijd verstrijkt tussen het begin van de arbeidsongeschiktheid en de toegelaten activiteit. Omgekeerd kan worden vastgesteld dat de kans om terug voltijds het werk te hervatten afneemt naarmate dat de duur tussen de begindatum van de arbeidsongeschiktheid en het begin van de toelating toeneemt.

Een meerderheid van de toestemmingen tot gedeeltelijke activiteit wordt gegeven in de eerste 6 maanden van arbeidsongeschiktheid (56,60%). 20,08 % van de toelatingen worden gegeven in periode tussen 7 en 12 maanden na de aanvang van de arbeidsongeschiktheid.

Om de kansen naar hertewerkstelling maximaal te vrijwaren, is het absoluut noodzakelijk dat snel de nodige initiatieven worden genomen die moeten leiden tot een terugkeer naar de arbeidsmarkt. Toestemmingen die binnen de drie en zes maanden na aanvang van de arbeidsongeschiktheid worden verleend, leiden bij uittreden respectievelijk in 48,26% en 38,10% van de gevallen tot een voltijdse herneming van de activiteit. Hoe langer de afstand tussen de begindatum van de arbeidsongeschiktheid en de toelating, hoe hoger het percentage zelfstandigen die terugkeren naar arbeidsongeschiktheid. Voor periodes na één jaar bedraagt de terugkeer naar arbeidsongeschiktheid steeds meer dan 45%.

De beslissing om de adviserend arts, ten laatste drie maanden na de aanvang van de periode van primaire arbeidsongeschiktheid, een analyse te laten uitvoeren van de gerechtigden voor wie een multidisciplinair re-integratieplan kan worden overwogen, gelet op hun resterende capaciteiten, biedt dan ook meer garantie op een mogelijke snelle en meer succesvolle werkhervatting.

8. Verband tussen de leeftijd op het moment van uittreden en de reden van uittreden

In tabellen 30 en 31 wordt de reden van uittreden afgezet tegen de leeftijd van de gerechtigden op het moment van uittreden. Er wordt, om dezelfde reden als bij de voorgaande analyse, voor de berekening van de percentages in tabel 31 geen rekening gehouden met de uittredes gecategoriseerd als 'Onbekend'.

Het grootste aantal uittredes blijkt voor te komen bij de zelfstandigen van middelbare leeftijd: de leeftijdscategorieën tussen 45 en 59 jaar vertegenwoordigen 56,06% van het totaal aantal uittredes.

Uit de gegevens van het dienstjaar 2016 blijkt dat, procentueel gezien, de beste resultaten naar voltijdse werkhervatting worden geboekt in de jongere leeftijdscategorieën. Het grootst procentueel aantal kan vastgesteld worden in de categorie tussen 25 en 29 jaar, waar 53,09 % van de uittredende gerechtigden voltijds het werk hervat.

Het percentage zelfstandigen die na het uitoefenen van een gedeeltelijke activiteit opnieuw arbeidsongeschikt worden bedraagt 35,11%. In de categorie 25-29 bedraagt dit percentage 29,63%. In de oudere leeftijdscategorieën is dit steeds rond de 35%. Er is dus geen opvallende toename van de terugkeer naar arbeidsongeschiktheid met de leeftijd.

Tabel 30a : Verband tussen de reden van uittreden en de leeftijd (2015)											
Reden van uittreden	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	>65	TOT
Terugkeer volledige arbeidsongeschiktheid	4	27	37	67	112	149	176	161	117	5	855
Voltijdse werkhervatting	7	21	61	92	118	168	142	149	48		806
Werkloosheid			0		1	1					2
Overlijden						6	1	3	8		18
(Brug)pensionering									32	57	89
Uitsluiting adviserend arts	3	3	8	35	41	52	69	46	11		268
Uitsluiting na beslissing van de GRI					1	3	1			1	6
Nooit deeltijds het werk hervat	1		1	1		3	1	3			10
Andere		9	20	40	48	62	88	68	42		377
Onbekend	7	37	88	140	198	271	381	407	246	88	1.863
TOTAAL	22	97	215	375	519	715	859	837	504	151	4.294

Tabel 30b : Verband tussen de reden van uittreden en de leeftijd (2016)

Reden van uittreden	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	>65	TOT
Terugkeer volledige arbeidsongeschiktheid	4	24	65	82	111	165	202	204	108	8	973
Voltijdse werkherhvatting	6	43	64	80	116	147	159	186	66		867
Werkloosheid			1	2			0				3
Overlijden				0		3	10	6	9	1	29
(Brug)pensionering									44	62	106
Uitsluiting adviserend arts	2	6	14	22	24	53	55	43	13		232
Uitsluiting na beslissing van de GRI							0	1			1
Nooit deeltijds het werk hervat			1	2	3	1	2	1			10
Andere	2	8	23	47	74	92	136	109	59		550
Onbekend	15	47	87	134	192	267	327	355	214	93	1.731
TOTAAL	29	128	255	369	520	728	891	905	513	164	4.502

Tabel 31 : Verband tussen de reden van uittreden en de leeftijd (2016) - %- zonder Onbekend

Reden van uittreden	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	>65	TOT
Terugkeer vol. arbeidsongeschiktheid	28,57%	29,63%	38,69%	34,89%	33,84%	35,79%	35,82%	37,09%	36,12%	11,27%	35,11%
Voltijdse werkherhvatting	42,86%	53,09%	38,10%	34,04%	35,37%	31,89%	28,19%	33,82%	22,07%	0,00%	31,29%
Werkloosheid	0,00%	0,00%	0,60%	0,85%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%
Overlijden	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,65%	1,77%	1,09%	3,01%	1,41%	1,05%
(Brug)pensionering	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	14,72%	87,32%	3,83%
Uitsluiting adviserend arts	14,29%	7,41%	8,33%	9,36%	7,32%	11,50%	9,75%	7,82%	4,35%	0,00%	8,37%
Uitsluiting na beslissing van de GRI	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,18%	0,00%	0,00%	0,04%
Nooit deeltijds het werk hervat	0,00%	0,00%	0,60%	0,85%	0,91%	0,22%	0,35%	0,18%	0,00%	0,00%	0,36%
Andere	14,29%	9,88%	13,69%	20,00%	22,56%	19,96%	24,11%	19,82%	19,73%	0,00%	19,85%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
%uittredes /LG	0,64%	2,84%	5,66%	8,20%	11,55%	16,17%	19,79%	20,10%	11,39%	3,64%	100%

9. Reden van uittreden per gewest

Het aantal werkhervattingen in Vlaanderen is gelijk aan 36,07% van het aantal uittredes. In Wallonië en Brussel liggen de percentages lager, met een respectievelijk aandeel van 22,09% en 20,30%.

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat de categorie waarvoor de verzekeringsinstellingen geen reden van stopzetting hebben meegedeeld aanzienlijk groot is, waardoor net als in de vorige analyses besloten werd om deze categorie te weerhouden uit de berekening van de percentuele verhoudingen.

Tabel 32a : Verband tussen de reden van uittreden en het gewest (2016)

Reden van uittreden	Brussels gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Onbekend	Tot
Terugkeer volledige arbeidsongeschiktheid	55	636	278	4	973
Voltijdse werkhervatting	27	667	173	0	867
Werkloosheid	0	3	0	0	3
Overlijden	2	17	10	0	29
(Brug)pensionering	7	52	47	0	106
Uitsluiting adviserend arts	6	153	72	1	232
Uitsluiting GRI	0	1	0	0	1
Nooit deeltijds het werk hervat	0	10	0	0	10
Andere	36	310	203	1	550
Onbekend	29	1.256	445	1	1.731
Totaal	162	3.105	1.228	7	4.502

Tabel 32b : Verband tussen de reden van uittreden en het gewest (2016-%) -zonder Onbekend

Reden van uittreden	Brussels gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Onbekend	Tot
Terugkeervolledige arbeidsongeschiktheid	41,35%	34,40%	35,50%	66,67%	35,11%
Voltijdse werkhervatting	20,30%	36,07%	22,09%	0,00%	31,29%
Werkloosheid	0,00%	0,16%	0,00%	0,00%	0,11%
Overlijden	1,50%	0,92%	1,28%	0,00%	1,05%
(Brug)pensionering	5,26%	2,81%	6,00%	0,00%	3,83%
Uitsluiting adviserend arts	4,51%	8,27%	9,20%	16,67%	8,37%
Uitsluiting GRI	0,00%	0,05%	0,00%	0,00%	0,04%
Nooit deeltijds het werk hervat	0,00%	0,54%	0,00%	0,00%	0,36%
Andere	27,07%	16,77%	25,93%	16,67%	19,85%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

10. Reden van uittreden ten opzichte van de voornaamste ziektegroepen

In tabellen 33a-c wordt voor de voornaamste ziektegroepen nagekeken welke de voornaamste redenen van uittreden zijn. Deze oefening kan enkel worden gemaakt voor die gerechtigden die zich in een periode van invaliditeit bevinden. Door het grote aantal gerechtigden in de categorie 'Onbekend' werd besloten om deze categorie niet te weerhouden voor het berekenen van de procentuele verhoudingen. Dit beïnvloedt in sterke mate de berekende percentages in tabel 33c en bemoeilijkt bijgevolg een grondige interpretatie van de gegevens.

Tabel 33a : Verband tussen de redenen van uittreden en de ziektegroep 2015

	Reden van uittreden				
ZG	1	2	5	6	7
2	88	33	11	11	1
5	130	32	5	16	1
6	29	5	4	6	
7	38	7	14	2	
13	203	40	25	40	2
17	91	35	12	35	2

Tabel 33b : Verband tussen de redenen van uittreden en de ziektegroep 2016

	Reden van uittreden				
ZG	1	2	5	6	7
2	88	27	16	10	
5	154	39	4	15	
6	37	4	4	8	
7	56	8	7	8	
13	227	60	27	42	
17	102	41	16	23	

Tabel 33c : Verband tussen de redenen van uittreden en de ziektegroep 2016- % - zonder Onbekend

	Reden van uittreden				
ZG	1	2	5	6	7
2	45,60%	13,99%	8,29%	5,18%	0,00%
5	51,16%	12,96%	1,33%	4,98%	0,00%
6	49,33%	5,33%	5,33%	10,67%	0,00%
7	47,86%	6,84%	5,98%	6,84%	0,00%
13	47,59%	12,58%	5,66%	8,81%	0,00%
17	40,96%	16,47%	6,43%	9,24%	0,00%

Ziektegroep

- 2. Gezwellen
- 5 Psychische stoornissen
- 6 Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen
- 7 Ziekten van het hartvaatstelsel
- 13 Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel
- 17 Ongevalsletsels en vergiftigingen

Reden van uittreden

- 1. Terugkeer volledige arbeidsongeschiktheid
- 2. Voltijdse werkhervatting
- 5. (Brug)gepensioneerden
- 6. Uitsluiting door de adviserende arts
- 7. Uitsluiting door de GRI

De kans op een terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid is het grootst voor zij die lijden aan psychische problemen (51,16%).

Oncologische problematieken en ongevallenletsels en vergiftigingen geven de beste kans op volledige werkhervatting (respectievelijk 13,99% en 16,47%).

3e Deel: Toelatingen in het kader van het vrijwilligerswerk

I. De wet op het vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 (BS 29.08.2005) betreffende de rechten van de vrijwilligers wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende arts vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene (artikel 19 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971).

Enkel het gekend vrijwilligerswerk wordt in deze studie besproken. Voor het uitoefenen van vrijwilligerswerk is het niet vereist dat de arbeidsongeschikte gerechtigden een voorafgaande toestemming van de adviserende arts bekomen.

II. Aantal lopende toelatingen

Tabel 34 geeft het aantal zelfstandigen weer die op 31 december van de jaren 2015 en 2016 een toegelaten activiteit als vrijwilliger uitoefenen. Ten opzichte van 2015 is er een toename van het aantal toelatingen in 2016 met 15,24%. Hierbij moet evenwel worden opgemerkt dat veel toestemmingen in het kader van het vrijwilligerswerk voor een onbepaalde tijd worden gegeven. De kans is daarom reëel dat een aantal uitkeringsgerechtigden mogelijk hun toegelaten activiteit niet meer uitoefenen. In de mate dat de verzekeringsinstellingen niet op de hoogte zijn van het feit dat betrokkene de activiteit heeft gestaakt of dat de periode van arbeidsongeschiktheid is beëindigd zonder dat de verzekeringsinstellingen hierop hebben gereageerd door een stopzetting van de activiteit mee te delen, blijft de betrokkene in onze statistieken opgenomen als een actief geval.

Tabel 34 : Aantal vrijwilligerswerk per VI en sociale stand 2015- 2016								
VI	2015				2016			
	zelf.	meewerk. Echtg.	Totaal	%	zelf.	meewerk. Echtg.	Totaal	%
LCM	325	3	328	56,16%	367	2	369	54,83%
LNZ	24		24	4,11%	26		26	3,86%
NVSM	91	1	92	15,75%	103	2	105	15,60%
LLM	27	1	28	4,79%	30	1	31	4,61%
LOZ	109		109	18,66%	138		138	20,51%
HZIV	3		3	0,51%	4		4	0,59%
Totaal	579	5	584	100%	668	5	673	100%

Onderverdeeld per sociale stand kan worden vastgesteld dat de overgrote meerderheid van het vrijwilligerswerk wordt uitgeoefend door de zelfstandigen. In 2015 en 2016 oefenden slechts 5 meewerkende echtgenoten een vrijwilligersactiviteit uit. In de verdere analyses zal het onderscheid tussen beiden dan ook niet meer worden gemaakt.

III. Aandeel van het vrijwilligerswerk in het totaal aantal toelatingen

Het aandeel van het vrijwilligerswerk in het totaal van het aantal lopende toestemmingen op 31.12.2015 en op 31.12.2016 is bij de zelfstandigen vrij beperkt. In 2015 belooft het percentage 11,12% daar waar het in 2016 vrijwel constant is gebleven (11,64%). Deze percentages liggen beduidend lager dan in de regeling voor werknemers waar in 2015 26,63 % en in 2016 27,02 % van het aantal arbeidsongeschikten met een toelating tot een gedeeltelijke activiteit, aan vrijwilligerswerk doen.

Tabel 35 : Aandeel van het vrijwilligerswerk in het totaal aantal toelatingen per VI 2015-2016						
VI	2015			2016		
	toelatingen 31.12.2015	vrijwilligers 31.12.2015	%	toelatingen 31.12.2016	vrijwilligers 31.12.2016	%
LCM	2.811	328	11,67%	3.237	369	11,40%
LNZ	213	24	11,27%	207	26	12,56%
NVSM	762	92	12,07%	873	105	12,03%
LLM	324	28	8,64%	386	31	8,03%
LOZ	1122	109	9,71%	1053	138	13,11%
HZIV	22	3	13,64%	26	4	15,38%
Totaal	5.254	584	11,12%	5.782	673	11,64%

IV. Aantal lopende toelatingen per VI en per geslacht

In 2016 oefenden 338 vrouwen een vrijwillige activiteit uit ten opzichte van 335 mannen. Het relatief aandeel vrouwelijke zelfstandigen (16,04%) die als vrijwilliger actief zijn is veel groter dan bij de mannen (9,12%).

Tabel 36a : Aantal vrijwilligerswerk per geslacht t.o.v. aantal toelatingen 2015						
VI	mannen		%	vrouwen		%
	toelatingen	vrijwilligers		toelatingen	vrijwilligers	
LCM	1.879	165	8,78%	932	163	17,49%
LNZ	140	9	6,43%	73	15	20,55%
NVSM	518	46	8,88%	244	46	18,85%
LLM	223	16	7,17%	101	12	11,88%
LOZ	718	59	8,22%	404	50	12,38%
HZIV	13	1	7,69%	9	2	22,22%
TOT	3.491	296	8,48%	1.763	288	16,34%

Tabel 36b : Aantal vrijwilligerswerk per geslacht t.o.v. aantal toelatingen 2016						
VI	mannen		%	vrouwen		%
	toelatingen	vrijwilligers		toelatingen	vrijwilligers	
LCM	2.070	181	8,74%	1.167	188	16,11%
LNZ	131	10	7,63%	76	16	21,05%
NVSM	571	55	9,63%	302	50	16,56%
LLM	250	18	7,20%	136	13	9,56%
LOZ	638	70	10,97%	415	68	16,39%
HZIV	15	1	6,67%	11	3	27,27%
TOT	3.675	335	9,12%	2.107	338	16,04%

V. Aantal toelatingen voor vrijwilligers gegeven in de primaire periode of in invaliditeit onderverdeeld per gewest (situatie op 31/12)

Uit tabel 37 kan worden afgeleid dat de meeste toestemmingen in het kader van vrijwilligerswerk worden gegeven in de periode van invaliditeit. In 2015 werd slechts 16,10 % van de toelatingen gegeven binnen het jaar na de aanvang van de arbeidsongeschiktheid. In 2016 is dit percentage gedaald tot 15,16%.

In absolute cijfers zijn de op 31.12.2015 en 31.12.2016 nog lopende toelatingen vooral gesitueerd in Vlaanderen.

Tabel 37 : Aantal toelatingen voor vrijwilligers gegeven in de primaire periode of in invaliditeit onderverdeeld per gewest						
	2015			2016		
	primair	invaliditeit	totaal	primair	invaliditeit	totaal
Brussel	5	20	25	2	27	29
Vlaanderen	74	380	454	85	442	527
Wallonië	15	90	105	15	102	117
Onbekend	0	0	0	0	0	0
Totaal	94	490	584	102	571	673

VI. Vrijwilligers per ziekenfonds en per leeftijdsgroep

De meeste arbeidsongeschikte zelfstandigen die op 31.12.2016 een activiteit als vrijwilliger uitoefenen situeren zich in de leeftijdscategorieën ouder dan 45 jaar. 83,06 % van de vrijwilligersactiviteiten worden uitgevoerd in deze leeftijdscategorieën. Deze vaststelling is in overeenstemming met het feit dat de meeste arbeidsongeschikte gerechtigden zich thans in de oudere leeftijdscategorieën bevinden.

Tabel 38a : Aantal toelatingen voor vrijwilligers per ziekenfonds en per leeftijdsgroep - 2015

VI	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-99	TOT
LCM	1	2	10	10	22	36	68	101	77	1	328
LNZ			0		1	5	3	8	7	0	24
NVSM	0	1	4	4	10	9	19	28	17	0	92
LLM			1		3	3	10	5	6	0	28
LOZ			8	7	8	16	24	25	21	0	109
HZIV							1	2			3
TOT	1	3	23	21	44	69	125	169	128	1	584

Tabel 38b : Aantal toelatingen voor vrijwilligers per ziekenfonds en per leeftijdsgroep - 2016

VI	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-99	TOT
LCM	1	4	11	18	21	35	74	117	88	0	369
LNZ					3	3	5	10	5	0	26
NVSM		1	3	6	10	10	25	30	20	0	105
LLM			1		5	3	8	7	7	0	31
LOZ		1	5	14	10	26	26	29	27	0	138
HZIV							2	2			4
TOT	1	6	20	38	49	77	140	195	147	0	673

Tabel 38c: Aantal toelatingen voor vrijwilligers per ziekenfonds en per leeftijdsgroep - procentuele verdeling - 2016

VI	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-99	TOT
LCM	0,15%	0,59%	1,63%	2,67%	3,12%	5,20%	11,00%	17,38%	13,08%	0,00%	54,83%
LNZ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,45%	0,45%	0,74%	1,49%	0,74%	0,00%	3,86%
NVSM	0,00%	0,15%	0,45%	0,89%	1,49%	1,49%	3,71%	4,46%	2,97%	0,00%	15,60%
LLM	0,00%	0,00%	0,15%	0,00%	0,74%	0,45%	1,19%	1,04%	1,04%	0,00%	4,61%
LOZ	0,00%	0,15%	0,74%	2,08%	1,49%	3,86%	3,86%	4,31%	4,01%	0,00%	20,51%
HZIV	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,30%	0,30%	0,00%	0,00%	0,59%
TOT	0,15%	0,89%	2,97%	5,65%	7,28%	11,44%	20,80%	28,97%	21,84%	0,00%	100,00%

VII. Duur tussen begindatum arbeidsongeschiktheid en begindatum van het vrijwilligerswerk

In tabel 39 wordt de duur berekend tussen de begindatum van de arbeidsongeschiktheid en de begindatum van de toegelaten activiteit als vrijwilliger. Slechts een beperkt aantal zelfstandigen (15,16%) starten hun gedeeltelijke activiteit als vrijwilliger tijdens het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid. De meeste gerechtigden beginnen een gedeeltelijke activiteit als vrijwilliger nadat zij tussen 1 en 3 jaar arbeidsongeschikt zijn. Opvallend is dat 13,67 % van de vrijwilligersactiviteiten worden opgestart nadat betrokkenen reeds meer dan 10 jaar arbeidsongeschikt zijn.

Tabel 39 : Duur tussen begindatum arbeidsongeschiktheid en begindatum van het vrijwilligerswerk				
Duur	2015		2016	
	gevallen	%	gevallen	%
duur 1 tot 6 maand	38	6,51%	42	6,24%
duur 6 tot 12 maand	56	9,59%	60	8,92%
duur 1 tot 2 jaar	110	18,84%	139	20,65%
duur 2 tot 3 jaar	71	12,16%	93	13,82%
duur 3 tot 4 jaar	59	10,10%	72	10,70%
duur 4 tot 5 jaar	47	8,05%	46	6,84%
duur 5 tot 6 jaar	41	7,02%	41	6,09%
duur 6 tot 7 jaar	36	6,16%	37	5,50%
duur 7 tot 8 jaar	19	3,25%	19	2,82%
duur 8 tot 9 jaar	22	3,77%	24	3,57%
duur 9 tot 10 jaar	6	1,03%	8	1,19%
>10 jaar	79	13,53%	92	13,67%
Totaal	584	100%	673	100%

VIII. Uittredes

1. Aantal

In 2015 en 2016 zijn er respectievelijk 119 en 139 sociaal verzekerden gestopt met hun gedeeltelijke activiteit als vrijwilliger.

Tabel 40 : Aantal uittredens							
Jaar	Verzekeringsinstellingen						Totaal
	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	
2015	48	9	24	7	30	1	119
2016	66	11	30	7	25	0	139

2. Reden van uittrede

Voor het dienstjaar 2015 en 2016 wordt de reden van uittrede weergegeven. Er dient hierbij wel opgemerkt te worden dat in 2016 bij de LCM het aantal dossiers met als reden van uittrede 'Onbekend' erg hoog is. Om deze reden wordt er bij de berekening van de percentages in de tabellen 41a-b geen rekening gehouden met de categorie 'Onbekend'. De aantallen zelf worden ter informatie wel vermeld.

Uit de gegevens blijkt dat de voornaamste oorzaak waarom sociaal verzekerden stoppen met hun activiteit als vrijwilliger de terugkeer is naar volledige arbeidsongeschiktheid (respectievelijk 61,45% in 2015 en 59,77 % in 2016). Het aantal vrijwilligers die uittreden omdat zij het werk voltijds hebben hervat, bedraagt 6,02% in 2015 en 4,60% in 2016.

Tabel 41a : Aantal uittredens per reden van uittrede (2015)								
Reden van uittrede	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	Totaal	%
Terugkeer vol. arbeidsongeschiktheid	14	5	16	3	13		51	61,45%
Voltijdse werkhervatting	0		3	1	1		5	6,02%
Overlijden			1	0	1		2	2,41%
(Brug)pensionering	0	0	3	3	2		8	9,64%
Uitsluiting adviserend arts	3				1		4	4,82%
Uitsluiting door GRI					1		1	1,20%
Andere		4	1		7		12	14,46%
Onbekend	31	0	0	0	4	1	36	
Totaal	48	9	24	7	30	1	119	100%

Tabel 41b : Aantal uittredens per reden van uittrede (2016)

Reden van uittrede	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	Totaal	%
Terugkeer vol. arbeidsongeschiktheid	9	6	18	4	15		52	59,77%
Voltijdse werkhervatting	1		1		2		4	4,60%
Overlijden			1	2	1		4	4,60%
(Brug)pensionering	1	1	7	1	1		11	12,64%
Uitsluiting adviserend arts	3		1		2		6	6,90%
Uitsluiting door GRI							0	0,00%
Andere	3	4			3		10	11,49%
Onbekend	49	0	2	0	1	0	52	
Totaal	66	11	30	7	25	0	139	100%

4^e deel: Niet-toegelaten activiteit

De als arbeidsongeschikt erkende zelfstandige die een activiteit heeft verricht zonder de in artikel 23 en 23bis, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 vereiste toelating, verricht een niet-toegelaten activiteit.

Tabel 42 geeft het aantal beslissingen die in 2015 en 2016 aangaande een niet-toegelaten activiteit werden genomen per verzekeringsinstelling en per geslacht. Hieruit blijkt dat het aantal niet-toegelaten activiteiten in 2016 is gedaald ten opzichte van 2015. Verder kan vastgesteld worden dat het aantal mannen dat een niet-toegelaten activiteit heeft uitgeoefend significant groter is dan het aantal vrouwen (respectievelijk 171 en 97).

Tabel 42 : Aantal Niet toegelaten activiteit per geslacht (2015-2016)						
VI	2015			2016		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
LCM	73	31	104	62	27	89
LNZ	12	7	19	9	5	14
NVSM	2	0	2		1	1
LLM	0	0	0	0	0	0
LOZ	146	85	231	100	64	164
HZIV	0	0	0	0	0	0
Totaal	233	123	356	171	97	268

De onderverdeling per gewest wordt in tabel 43a-b weergegeven. In het gewest Vlaanderen werden het grootste aantal niet-toegelaten activiteiten uitgeoefend (161 gevallen of 60,07% van het totaal).

Tabel 43a : Aantal Niet toegelaten activiteit per gewest (2015-2016)						
	2015			2016		
	M	V	TOT	M	V	TOT
Gewest Brussel	17	8	25	11	6	17
Gewest Vlaanderen	147	80	227	107	54	161
Gewest Wallonië	69	35	104	53	37	90
Totaal	233	123	356	171	97	268

Tabel 43b : Aantal Niet toegelaten activiteit per gewest (2015-2016)- procentuele verdeling						
	2015			2016		
	M	V	TOT	M	V	TOT
Gewest Brussel	4,78%	2,25%	7,02%	4,10%	2,24%	6,34%
Gewest Vlaanderen	41,29%	22,47%	63,76%	39,93%	20,15%	60,07%
Gewest Wallonië	19,38%	9,83%	29,21%	19,78%	13,81%	33,58%
Totaal	65,45%	34,55%	100,00%	63,81%	36,19%	100,00%

5^e Deel: Algemeen besluit

De conclusies die in vorige analyses werden gemaakt, blijven ook na de actualisatie van de studie met de gegevens van 2016 overeind. Het geven van een toelating om arbeidsongeschikte gerechtigde zelfstandigen via een gedeeltelijke activiteit opnieuw te re-integreren is een door de adviserende arts veel gebruikt en nuttig instrument. Voor 31,29% van alle zelfstandigen die een gedeeltelijke activiteit uitoefenen, mondt de gedeeltelijke activiteit in 2016 effectief uit in het hernemen van de vorige of andere activiteit. Dit percentage werkhervattingen is het afgelopen jaar licht gedaald (33,16 % in 2015). De terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid is de belangrijkste reden van het stopzetten van de activiteit van de arbeidsongeschikte zelfstandigen (35,11%). Het percentage van zij die terugkeren naar arbeidsongeschiktheid is stabiel gebleven ten opzichte van 2015 (35,17%). Er dient hierbij echter wel gewezen te worden op het feit dat bij het berekenen van deze percentages geen rekening werd gehouden met de stopzettingen waarvoor geen reden van stopzetting was meegedeeld. Doordat deze categorie in vergelijking met het voorgaande dienstjaar niet substantieel is verminderd, werd besloten om deze uit de analyse te weerhouden in een poging de interpretatie en de representativiteit van de conclusies te bevorderen.

Gedeeltelijke activiteit wordt voornamelijk door mannelijke zelfstandigen van middelbare leeftijd uitgeoefend. Niettegenstaande vrouwen beduidend minder aanwezig zijn, oefenen zij relatief meer vrijwilligerswerk uit dan mannen. Het aantal zelfstandigen die een vrijwillige activiteit uitoefenen, is trouwens vrij beperkt.

De meerderheid van de arbeidsongeschikte zelfstandigen vatten hun gedeeltelijke activiteit aan in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid (73,42%).

Een aantal voorwaarden beïnvloeden duidelijk de resultaten op het vlak van deze re-integratie.

Hoe vlugger door de adviserende arts wordt beslist om bij een gerechtigde zelfstandige een gedeeltelijke activiteit op te starten, hoe groter de slaagkansen naar het hernemen van de activiteit. Na 1 en zeker na 2 jaar arbeidsongeschiktheid verminderen de kansen op re-integratie fors. Na een dergelijke lange periode van arbeidsongeschiktheid neemt het aantal gerechtigden die aan vrijwilligerswerk doen toe. Bovenvermelde vaststelling ondersteunt de stelling dat snel na de arbeidsongeschiktheid een eerste evaluatie door de adviserende arts meer dan aangewezen is. Een vluggere terugkeer naar de arbeidsmarkt hangt ook af van de type aandoening van betrokkene. Als het gaat over een lichte aandoening is de terugkeer naar het arbeidsmarkt makkelijker.

Hoe korter de periode van de toegelaten deeltijdse werkhervatting, hoe beter de resultaten naar het hernemen van de activiteit. Personen die reeds meer dan één jaar een gedeeltelijke activiteit uitoefenen, vallen bij het stopzetten van hun activiteit grotendeels terug op volledige arbeidsongeschiktheid.

De beste resultaten naar werkhervatting toe worden behaald met arbeidsvolumes tussen de 20 en 35 uur. De toelating door de adviserende arts beperkt zich in de meerderheid van de gevallen tot een halftijdse tewerkstelling (52,42% heeft een volume tussen 20 en 25 uur per week in 2016). De terugkeer naar een volledige ongeschiktheid doet zich het meest voor bij lagere volumes. Het gaat hier om gerechtigden die alsnog proberen om het werk zeer geleidelijk te hervatten maar daar omwille van hun gezondheidstoestand niet in slagen.

De kans om de activiteit volledig te kunnen hervatten vertoont een dalende trend bij oudere zelfstandigen (50 plus).

In 2016 keren 51,16 % van de arbeidsongeschikte gerechtigden, in de periode van invaliditeit, die lijden aan psychische stoornissen terug naar ongeschiktheid na het beëindigen van hun toegelaten activiteit. 12,96 % van de mensen in invaliditeit hervat de voltijdse activiteit. Bij ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel herneemt 12,58 % een voltijdse activiteit.

Op 1 juli 2015 is de reglementering met betrekking tot het uitoefenen van een gedeeltelijke activiteit aangepast. Dit heeft in praktijk geleid tot een zeer sterke toename van het aantal toelatingen die in het kader van het artikel 23 bis (het vroegere artikel 20bis) werden gegeven. Daar waar in 2014 381 gevallen werden geregistreerd is het aantal in 2015 opgelopen tot 652 gevallen of een toename met 71,13%. In

2016 wordt deze stijgende trend bevestigd (1074 gevallen of + 64,72% t.o.v. 2015). De toelatingen in het kader van artikel 23 (het vroegere artikel 23 en 23 bis) stabiliseerde in 2015 ten opzichte van 2014 (3.889 gevallen in 2014 t.o.v. 3.887 gevallen in 2015), om vervolgens in 2016 te dalen met 5,87% tot 3.659 gevallen.